

แนวทางการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และคำถามที่พบบ่อย

ปรับปรุงล่าสุด มกราคม 2568

วัคซีนพิษสุนัขบ้าที่มีจำหน่ายในประเทศไทย แบ่งตามขบวนการผลิต ดังนี้

Purified Vero Cell Rabies Vaccine (PVRV)
ได้แก่ Verorab®, Abhayrab®

Chromatographically Purified Vero Cell
Rabies Vaccine (CPRV) ได้แก่ Speeda®

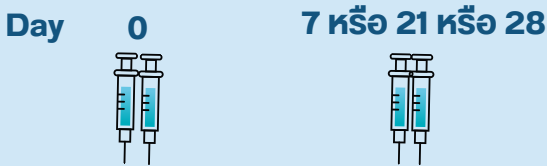
Purified Chick Embryo Cell Rabies
Vaccine (PCECV) ได้แก่ Rabipur®,
ChiroRab®

Pre-exposure immunization (ในประชาชนทั่วไป)

IM ฉีด 1 เข็ม ที่ต้นแขน *

ID ฉีด 2 เข็ม ที่ต้นแขนข้างละ 1 เข็ม

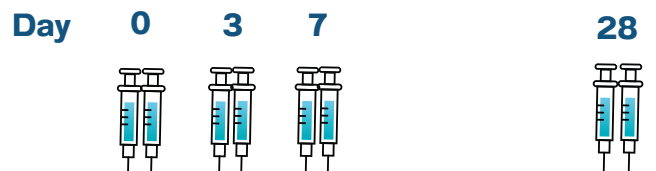

Post-exposure immunization

IM ฉีด 1 เข็ม ที่ต้นแขน *

ID ฉีด 2 เข็ม ที่ต้นแขนข้างละ 1 เข็ม

* ตำแหน่งการบริหาร IM ได้แก่ DELTOID ในผู้ใหญ่, ANTEROLATERAL THIGH ในเด็กเล็ก (ห้ามฉีดวัคซีนเข้าสะโพกเนื่องจากกระตุ้นภูมิได้ไม่ดี)

คำถามที่พบบ่อย

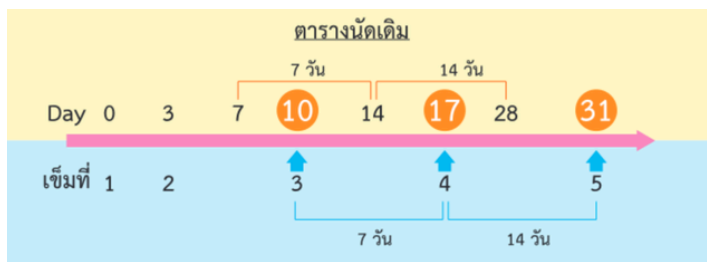
1. การเปลี่ยนชนิดวัคซีน

ควรทำเฉพาะกรณีจำเป็นเท่านั้น เช่น วัคซีนขาดแคลน โดยมีคำแนะนำ ดังนี้

- IM : สามารถเปลี่ยนไปใช้วัคซีนที่มีขบวนการผลิตต่างกันทดแทนได้ แล้วใช้วัคซีนชนิดที่เปลี่ยนไปจนครบการรักษា
- ID : สามารถเปลี่ยนได้ แต่ให้ใช้วัคซีนที่มีขบวนการผลิตเหมือนกัน เช่น ชนิด vero cell เหมือนกัน หรือ chick embryo เหมือนกัน

2. ผู้ที่มาฉีดวัคซีนไม่ตรงตามนัด

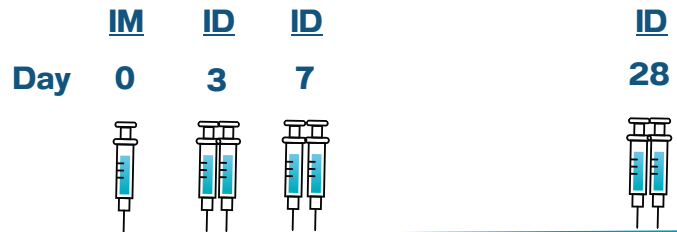
โดยทั่วไปสามารถฉีดวัคซีนต่อได้เลย ไม่จำเป็นต้องเริ่มฉีดใหม่ โดยนับต่อจากเข็มสุดท้ายที่ผู้ป่วยได้รับ และคงระยะห่างของแต่ละเข็มที่เหลือดังเดิม ไม่มีความจำเป็นต้องเริ่มต้นฉีดใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าผู้ป่วยจะมาล่าช้านานเท่าใด

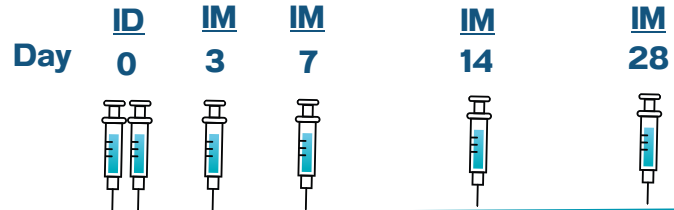
3. การเปลี่ยน route

แนะนำเฉพาะ 2 กรณี ต่อไปนี้ เท่านั้น

1. เข็มแรก IM แล้วต้องการเปลี่ยนเข็มอื่นเป็น ID

2. เข็มแรก ID แล้วต้องการเปลี่ยนเข็มอื่นเป็น IM

4. การฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้นภายหลังสัมผัสโรค

📍 กรณีได้รับวัคซีนเข็มสุดท้าย มาไม่เกิน 6 เดือน ➡ ให้ฉีด ID 1 เข็ม หรือ IM 1 เข็ม

📍 กรณีได้รับวัคซีนเข็มสุดท้าย มาเกินกว่า 6 เดือน ➡ ให้ฉีด ID 1 เข็ม ที่ day 0, 3 หรือ IM 1 เข็ม ที่ day 0, 3

เอกสารอ้างอิง

1. สุตา พันธุ์รินทร์, บุณยรัตน์ คูหาเกษมสัน, ณัฐยา อารักษ์กุล, ธีระพงษ์ ดันตวิเชียร, บรรณารักษ์การ. เวชปฏิบัติในการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ถูกสัตว์กัดและการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พ.อ. สฟว้ง; 2565.
2. สุตา พันธุ์รินทร์, สุภาพร ดันตวิเชียร. แนวทางการดูแลรักษาผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า สถานเสาวภา สภากาชาดไทย พ.ศ. 2561 และคำถามที่พบบ่อย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เพนตากอน แอ็ดเวอร์โริง; 2561.

จัดทำโดย นศ. พลอยไพสน์ เพ็ชรภิโร มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และ นศ. ลลิตา ตั้งสงวนกุล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ตรวจสอบโดย งานติดตามอาการไม่พึงประสงค์จากยา และเภสัชสนเทศ โรงพยาบาลพระพรหม